

การพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับ
ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา

จันทร์เพ็ญ ชีรานนท์^{1*} ปัทิตา ปิยสกุลเสวี² จักรพงษ์ วุฒิชัย³ ศศิวิมล วิจารณ์จิตร⁴ และ อริศรา ตั้งวารี⁵

¹โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์

^{2,3,4,5} คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

THE DEVELOPMENT OF MANUAL ON WORKSHOP TRAINING “ONE TEACHER ONE INNOVATION” TO PROMOTE THE ABILITY OF EDUCATIONAL INNOVATION DESIGN FOR ADMINISTRATORS TEACHERS AND EDUCATIONAL PERSONNELS.

Chanphen Jiranonda^{1*}, Pathitta Piyasakulseewee², Jakrapong Wuttichai³, Sasiwimon Wijarnjit⁴ and
Arisara Tangvaree⁵

¹Assumption Convent School

^{2,3,4,5} School of Education and Liberal Arts, Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

E-mail: srfrancoise_j@yahoo.com

วันที่รับบทความ (Received) 7 กุมภาพันธ์ 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 27 มีนาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 11 กุมภาพันธ์ 2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา 2) พัฒนาและประเมินความเหมาะสมของคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา 3) ทดลองใช้คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา และ 4) ประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 150 คน ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม จากโรงเรียนจำนวน 6 โรงเรียนได้แก่ 1) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร 2) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม กรุงเทพมหานคร 3) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี จังหวัดลพบุรี 4) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์ จังหวัดลพบุรี 5) โรงเรียนเซนต์โยเซฟ นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และ 6) โรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิง

ปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาและ 4) แบบประเมินรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย แนวทางการเขียนโครงการ แนวทางการปฏิบัติงาน เอกสารประกอบ และตัวอย่างการดำเนินการจัดฝึกอบรม

2. ผลการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.88, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.3)

3. ผลการทดลองใช้คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา พบว่า

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมคิดโดยรวมเป็นร้อยละ 84.11

3.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.63, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.03)

4. ผลประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาโดยรวมอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.13 , ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59)

คำสำคัญ: นวัตกรรม การพัฒนา บุคลากรทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to 1) study fundamental data to develop manual on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. 2) develop and evaluate the suitability of manual on workshop training

"One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. 3) investigate the manual on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. 4) evaluate and assure the quality of manual on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. The sample group included 150 administrators, teachers, and educational personnels which volunteer to join the workshop training from 1) Assumption Convent School (Bangkok) 2) Assumption Convent School (Silom, Bangkok) 3) Assumption Convent School (Lopburi) 4) Assumption Convent School (Lamnarai) Lopburi 5) Saint Joseph School (Nakhon Sawan) and 6) Saint Joseph School (Mae Chaem Chiang Mai) in the academic year 2021. The research tools consisted of 1) A manual on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. 2) achievement test on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. 3) satisfaction questionnaire of trainees towards on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. 4) quality evaluation and assurance form of manual on workshop training "One Teacher, One Innovation" to promote the ability of educational innovation design. Percentage, mean and standard deviation were used to examine the data.

The results found that

1. A manual on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design for administrators, teachers and educational personnels which included of project writing guidelines, operational guidelines, supporting documents, and examples of training arrangements.

2. the results of the assessment of manual on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design were at highest level as a whole.(mean = 4.88, standard deviation = 0.3).

3. the results of investigation the manual on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design found that

- 3.1 achievement on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design of trainees were at 84.11 as a whole.

- 3.2 trainees' satisfaction towards on workshop training "One Teacher One Innovation" to promote the ability of educational innovation design was at the highest level (mean = 4.63, standard deviation = 0.3).

4. the results of quality evaluation and assurance of manual on workshop training "One Teacher, One Innovation" to promote the ability of educational innovation design were at high level as a whole.(mean = 4.13, standard deviation = 0.59)

Keywords: Innovation, Development, Educational Personnels

บทนำ

สภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการขับเคลื่อนเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ความสามารถในการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัดทำให้การสื่อสารทั่วโลกเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็วส่งผลให้ประชาคมทั่วโลกต้องมีการปรับตัว จัดรวมกลุ่มสร้างการเปลี่ยนแปลงขึ้นเกือบทุกมิติในทุกภูมิภาค ประเทศไทยจึงต้องปรับตัวในกระแสการเปลี่ยนผ่านนี้ด้วย สิ่งที่ภาครัฐต้องวางแผนพัฒนาเป็นอันดับแรกคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่สุดเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างคนหรือเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ ซึ่งประเทศไทยจึงได้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและได้กำหนดความหมายของการศึกษาไว้ในมาตรา 4 ซึ่งให้ความหมายของการศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สภาพสังคมแห่งการเรียนรู้ ปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและกำหนดการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของรัฐบาลที่มีความมุ่งมั่นในการยกระดับการศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานสากลกระทรวงศึกษาธิการ (2546).

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 7 มาตรา 52 ได้กำหนดให้มีการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการพัฒนาบุคลากรประจำหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 149) ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะด้านการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษานั้นยังมีความชัดเจนและเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาเพราะนวัตกรรมทางการศึกษาสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและบุคลากร

ทางการศึกษาในสถานศึกษาที่ต้องร่วมมือร่วมใจนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในหน้าที่ อันจะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายดังที่ได้กล่าวมาแล้วต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการออกแบบและสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของงานที่ ปฏิบัติในหน้าที่ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา การเลือก ออกแบบและการสร้างนวัตกรรมทาง การศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นหรือความต้องการในการพัฒนาทั้งนี้เพื่อให้ได้นวัตกรรมทาง การศึกษาที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาซึ่ง พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2559 : 54) ได้ให้ ความหมายของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้หมายถึง รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ เทคนิค สื่อและแหล่งการ เรียนรู้ที่ได้มีการศึกษาและพัฒนาขึ้นใหม่เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดย อาจเป็นสิ่งใหม่ที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้บ้างแล้วแต่ยังไม่แพร่หลายหรือยังไม่ได้ใช้อย่างเป็นปกติ นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้จึงอาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่เพียงบางส่วนหรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการ จัดการเรียนรู้ คู่มือจึงมีความเหมาะสมในบริบทของเวลาจำกัด การศึกษาด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะส่งเสริมสมรรถนะเพื่อการบริหารจัดการศึกษาที่มีต่อ คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา คู่มือเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการของ ผู้ใช้ให้สามารถดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุดและบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมาย พัทธพร สันติวิจิตรกุล(2553 : 89) กล่าวว่าในการจัดทำคู่มือจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ วิธีการใช้คู่มือหรือคำแนะนำในการใช้คู่มือ เนื้อหาสาระ คำชี้แจงเกี่ยวกับการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การจัด กิจกรรม แหล่งข้อมูลอ้างอิงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้คู่มือให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและมีแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยในการฝึกฝน เกิดประโยชน์ในการช่วยให้การ ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายทั้งยังช่วยในการประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลาและ บุคลากรตลอดจนผลงานมีคุณภาพตามเป้าหมาย

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพมหานครมีนโยบายส่งเสริมความสามารถของครูและบุคลากร ทางการศึกษาของโรงเรียนในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ นักเรียนและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและการปฏิบัติงานสนับสนุนทางด้านการ จัดการศึกษาประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID – 19)เป็น ระยะเวลาอันยาวนานและต่อเนื่องที่ส่งผลต่อการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมาสามารถดำเนินการได้ ในสภาวะการณ์ปกติและยังส่งผลให้เกิดนวัตกรรมทางการศึกษาที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมาย(Best Practice)

จากที่มาและความสำคัญของสภาพความต้องการ ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบคู่มือดำเนินงานโครงการ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรม ทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความ ต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อใช้ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One

Teacher One Innovation และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการพัฒนาการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรทางการศึกษา ก่อให้เกิดประโยชน์ของผลงานทางวิชาการอย่างกว้างขวางและเป็นแนวทางแก่บุคลากรการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำไปศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความถูกต้องของคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา
3. เพื่อทดลองใช้คู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา
4. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา การดำเนินการในขั้นตอนนี้มีดังนี้

1. ศึกษาสังเคราะห์องค์ประกอบของคู่มือจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือดำเนินงาน โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา
2. สรรวจสภาพการจัดการศึกษาและความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา

3. ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดย ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย และดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กำหนดลักษณะของเครื่องมือที่ใช้การวิจัยในแต่ละประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นจะพิจารณาถึง ความเหมาะสมและของการวัดตัวแปร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลความต้องการในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพมหานครจำนวน 150 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่แบบสอบถามสภาพและ ความต้องการพัฒนาการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พร้อมคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของแต่ละข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ นำแบบสอบถามความต้องการพัฒนาการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งผลของการวิเคราะห์ค่า IOC ของข้อคำถามปรากฏว่าได้ค่าความสอดคล้องทั้งฉบับ (IOC) เท่ากับ 0.67

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาและประเมินความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการในการพัฒนาคู่มือการดำเนินการโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation”ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของรูปแบบเวสปรา (WESPRE Model) ของ ปิณฑา ปิยสกุลเสวี (2564 : 162) มาดำเนินการในพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การคิดไตร่ตรองหาเหตุผลและคำอธิบายที่มีคุณค่า (Why)

เป็นขั้นตอนในการตั้งคำถามว่าทำไมต้องจัดทำคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา อะไรคือหัวใจสำคัญของคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ทำอย่างไรให้คู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาเกิดประสิทธิผล

2. การกำหนดเป้าหมายเชิงประจักษ์ (Expression)

เป็นขั้นตอนกำหนดเป้าหมายเชิงประจักษ์ คือ คู่มือได้ผลกับผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมเกิดผลงานจากการปฏิบัติงานตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ปรากฏผลงาน ชิ้นงานที่ดีเด่น เป็นที่ยอมรับ สมควรได้รับการยกย่อง ที่มีหลักฐานแนบประกอบ

3. การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน (Strand)

เป็นขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา

4. การพัฒนาคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา (Process)

เป็นขั้นตอนการพัฒนาคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาฉบับร่างโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างจากการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 จากนั้นส่งมอบให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนพิจารณาและ ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าความเหมาะสมเท่ากับ 4.56 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

5. การทดลองนำร่องการใช้คู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาฉบับร่าง

เป็นขั้นตอนศึกษาความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของการนำคู่มือไปใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน รวมระยะเวลา 15 ชั่วโมง จากนั้นร่วมกันสะท้อนคิดเกี่ยวกับผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางปรับปรุง พัฒนาคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. การประเมินประสิทธิผลและ การปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา (Apply to life)

เป็นขั้นตอนการตรวจสอบและรับรองประสิทธิภาพของคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้และ ด้านการวัดผลประเมินผลจำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากเกณฑ์ด้านความสำเร็จทางด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการวิจัยและการจัดการศึกษา ประเมินตรวจสอบและรับรองประสิทธิภาพของคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิง

ปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้คู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากโรงเรียนจำนวน 6 โรงเรียนได้แก่ 1)โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร 2)โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม กรุงเทพมหานคร 3) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี จังหวัดลพบุรี 4) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์ จังหวัดลพบุรี 5) โรงเรียนเซนต์โยเซฟ นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และ 6)โรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รวมผู้เข้ากับโครงการฝึกอบรมจำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยความสมัครใจเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา 3 ระยะโดยระยะที่ 1 เป็นการให้ความรู้ในแนวทางการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ระยะที่ 2 เป็นการให้คำแนะนำ ปรัชญาเพื่อการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาและระยะที่ 3 การสะท้อนผลการพัฒนาและปรับปรุงนวัตกรรมทางการศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ในการดำเนินการประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ไปดำเนินการตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องและความเหมาะสม จากนั้นนำแบบประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล ประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นแบบประเมินโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินและรับรองคุณภาพจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การประเมิน และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ความสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมิน Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (1980 : 112)

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของแบบประเมินและรับรองคุณภาพ และดำเนินการสร้างแบบประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา

3. นำแบบประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความเหมาะสมเชิงเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คนเพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบประเมินกับจุดประสงค์ของการประเมินโดยใช้สูตรคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item - Objective Congruence) ปรากฏว่าได้ค่าความสอดคล้องทั้งฉบับ (IOC) เท่ากับ 0.67

5. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อนำไปใช้ประกอบการประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา และ ด้านการวัดผลประเมินผลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย แนวทางการเขียนโครงการ แนวทางการปฏิบัติงาน เอกสารประกอบ และตัวอย่างการดำเนินการจัดฝึกอบรม

2. ผลการประเมินคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.88, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.3)

3. ผลการทดลองใช้คู่มือการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา พิจารณาได้จากประเด็นดังนี้

3.1 ผลการวัดผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรมจากคะแนน 30 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.11

3.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.63, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.03)

4. ผลประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาพบว่า ระดับสภาพการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.13 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59)

อภิปรายผล

1. การพัฒนาคู่มือดำเนินงานโครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาประกอบด้วย แนวทางการเขียนโครงการ แนวทางการปฏิบัติงาน เอกสารประกอบ และตัวอย่างการดำเนินการจัดฝึกอบรม ในส่วนของเนื้อหาประกอบด้วย 1) คำชี้แจงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation 2) การสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา 3) แนวคิดที่มีต่อการสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา และ 4) วิธีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา จากโรงเรียน จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร 2)โรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์ สีสม กรุงเทพมหานคร 3) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี จังหวัด ลพบุรี 4) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์ จังหวัดลพบุรี 5) โรงเรียนเซนต์โยเซฟ นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และ 6) โรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รวมจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสิ้น 150 คน โดยมีรายละเอียดเพียงพอต่อการศึกษาศาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องและเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพราะลักษณะของคู่มือที่ดีควรมีเนื้อหาสาระหรือรายละเอียดตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากจนเกินไป จากผลการให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในระยะที่ 1 พบว่าในการดำเนินการจัดวิทยากรเพื่อให้คำแนะนำ ปรึกษาในระยะที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ส่งโครงร่างการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเป็นรายบุคคล กลุ่มและคณะอย่างต่อเนื่องในหลากหลายช่องทาง เช่น อีเมล (E - mail) ไลน์ (Line) และการขอคำปรึกษาทางโทรศัพท์ตามแนวทางและกระบวนการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่ปรากฏในคู่มือดำเนินงานโครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลินี สุขอรณ (2550 : 76) ได้ศึกษาพัฒนาคู่มือการดำเนินงานเทคโนโลยีสะอาด

สำหรับโรงพยาบาล พบว่า มีเนื้อหาประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสะอาด การใช้ทรัพยากร และการเกิดของเสียของโรงพยาบาล 2) ขั้นตอนการดำเนินงานเทคโนโลยีสะอาด 3) แนวปฏิบัติที่ดีด้านการใช้ทรัพยากรสำหรับโรงพยาบาลและ 4) กรณีศึกษาการดำเนินงานเทคโนโลยีสะอาดในโรงพยาบาลรวมถึงตัวอย่างกรณีศึกษาและแบบบันทึกประกอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ไชยวุฒิ (2560 : 90 – 97) ดำเนินการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่าคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านรูปแบบของคู่มือ ด้านเนื้อหาของคู่มือและด้านการนำไปใช้

2. การประเมินคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.88, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.3) โดยผู้วิจัยได้นำคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา จาก 1) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร 2) โรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์ สীลมา กรุงเทพมหานคร 3) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี จังหวัดลพบุรี 4) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำน้ำราชมัย จังหวัดลพบุรี 5) โรงเรียนเซนต์โยเซฟ นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และ 6) โรงเรียนเซนต์โยเซฟ แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน พบว่าผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความตั้งใจและเต็มใจให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทุกขั้นตอน โดยในระหว่างการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ติดตามและให้คำแนะนำทุกระยะ การดำเนินการให้คำแนะนำ ปรีกษาในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาจากคณะวิทยากรได้รับการตอบรับจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องในหลากหลายช่องทางการสื่อสาร และสามารถนำเสนอโครงร่างการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาได้ นำไปสู่การสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและงานด้านสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวีรภัทร ไม้ไหว (2559 : 118 - 136) ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – experimental research design) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ศึกษากรอบแนวคิดของหลักสูตรฝึกอบรม 2) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม 3) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 4) ประเมินประสิทธิผลและปรับปรุง ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า ครูผู้เข้ารับการอบรมสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ ไชยวุฒิ (2560 : 90 – 97)

ดำเนินการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า คู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านรูปแบบของคู่มือ ด้านเนื้อหาของคู่มือและด้านการนำไปใช้

3. การทดลองใช้คู่มือดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าโครงการฝึกอบรม มีผลการวัดผล การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบ นวัตกรรมทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมได้ คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรมจากคะแนน 30 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.11 ซึ่ง ผู้วิจัย เน้นการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา มีสื่อและแหล่ง เรียนรู้ที่สนองความต้องการในการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติได้อย่างแท้จริง เช่น ใบความรู้ ใบงาน วิดีทัศน์ เพาเวอร์พอยท์ การให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทำกิจกรรมการอภิปราย วางแผนในการทำงานและการตัดสินใจ ในการดำเนินการ ศึกษาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมร่วมกับผู้วิจัย และประเด็นสำคัญคือ การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างมีความหมาย สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการ ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการเหล่านี้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มีความรู้ ความสามารถในการ สื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5)

3.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ One Teacher One Innovation เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.63, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.03 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าค่าชี้แจงในการใช้คู่มือมีความชัดเจน ระบุวัตถุประสงค์ของคู่มือไว้ชัดเจน แจกแจงรายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหาชัดเจน ครอบคลุมวัตถุประสงค์ คำแนะนำการใช้คู่มือละเอียด เข้าใจง่ายด้วยรูปแบบการ นำเสนอที่น่าสนใจ รายละเอียดในคู่มือสอดคล้องกับเนื้อหาไม่ยากจนเกินไป การจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มี ความเหมาะสมผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของวีรภัทร ไหมไหว (2559 : 118 - 136) ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อหลักสูตร ฝึกอบรมครูเพื่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุเทพ ไชยวุฒิ(2560 : 90 – 97) ดำเนินการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่าคณาจารย์คณะครุศาสตร์มีความพึงพอใจต่อคู่มือการบริหาร

จัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในภาพรวมระดับมากทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบของคู่มือ ด้านเนื้อหาของคู่มือและด้านการนำไปใช้

4. การประเมินและรับรองคุณภาพคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาพบว่า ระดับสภาพการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.13, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59) โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันทุกประเด็นทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าคู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา สร้างขึ้นโดยการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย การดำเนินการพัฒนาคู่มือ แนวทางการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายมีความตระหนักในความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและการสะท้อนผลผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงนภา เตปา. (2562 : 96) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนท้าวศรีบุญเรือง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนท้าวศรีบุญเรือง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 4 ด้านซึ่งประกอบด้วยด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและด้านความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.54 , ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59)และสอดคล้องกับแนวคิดของสิริกร ประสพสุข. (2555 : 78) กล่าวว่าลักษณะของคู่มือที่ดีควรมีขนาดรูปเล่มเหมาะสม ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและการนำเสนอกิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน วัตถุประสงค์ของคู่มือกำหนดไว้ชัดเจนเหมาะสม ระบุขอบข่ายเนื้อหาครอบคลุม คำแนะนำการศึกษาคู่มือเขียนได้ชัดเจน มีกิจกรรมประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำคู่มือไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่าภายหลังการทดลองใช้คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นสามารถเสนอโครงการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อรับการพิจารณาในการดำเนินการพัฒนาภาระงานในหน้าที่ของตนเอง จึงควรเผยแพร่คู่มือดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “One Teacher One Innovation” เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาให้กับโรงเรียนในเครือข่ายหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่สนใจเพื่อนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการในโรงเรียนของตน

2. จากการวิจัยพบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงควรสนับสนุนในการจัดหาผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในการนิเทศ ติดตามให้คำแนะนำการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น จึงควรออกแบบกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนรายงานการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา และการเขียนบทความทางวิชาการเพื่อการเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมที่ใช้โปรแกรมที่สามารถนำมาใช้การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ดวงนภา เตปา. (2562). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านท้าวบุญเรือง อำเภอดงจังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปัทมา ปิยสกุลเสวี. (2564). รูปแบบเวสปราสำหรับการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- พัชรพร สันติจิตรกุล. (2553). การพัฒนาคู่มือการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับผู้สอนในโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 (ดอนสักผดุงวิทย). (ภาคินพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2559). เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลินี สุขอรณ. (2550). การพัฒนาคู่มือการดำเนินงานเทคโนโลยีสะอาดสำหรับโรงพยาบาล (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีรภัทร ไม้ไหว. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สิริกร ประสพสุข. (2555). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมภาษาอังกฤษสำหรับครู ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 14(3), 39-51.
- สุเทพ ไชยวุฒิ. (2560). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). รายงานการวิจัยสมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- Joint committee on Standards for Educational Evaluation. (1980). *Standards for Educational Evaluation*. Chicago: Rand McNally.